SVAZ PRŮMYSLU A DOPRAVY
ČESKÉ REPUBLIKY

NÁZEV MATERIÁLU	Návrh vnitrostátního plánu České republiky v oblasti energetiky a klimatu
Č. J.	05/2019
DATUM ZPRACOVÁNÍ	10. ledna 2019
KONTAKTNÍ OSOBA	Pavel Farkač
TELEFON	225 279 204
E-MAIL	pfarkac@spcr.cz

Svaz průmyslu a dopravy ČR předkládá zásadní připomínky k návrhu vnitrostátního plánu ČR v oblasti energetiky a klimatu, který považujeme za důležitý dokument, neboť stanovuje základní parametry a postupy pro plnění cílů minimálně na následujících 10 let. Z tohoto pohledu by mu měla být věnována maximální odborná i politická pozornost. Máme závažné výhrady vůči formě, jakou byl tento strategický dokument konzultován s odbornou veřejností, a své argumenty dále rozvíjíme v jednotlivých připomínkách. Zároveň předesíláme, že výčet připomínek níže nepředstavuje úplnou a vyčerpávající pozici Svazu k danému materiálu, když si vyhrazujeme právo své připomínky doplnit i v pozdějším termínu.

A. OBECNÉ ZÁSADNÍ PŘIPOMÍNKY

1. Připomínka ke způsobu předložení a projednávání materiálu

Znění připomínky

S materiálem v předložené podobě vyjadřujeme zásadní nesouhlas a nelze jej považovat za finální verzi. Vládě doporučujeme materiál z pohledu jeho obsahu (tj. nastavení parametrů a nástrojů) neschvalovat, dokud nebude důkladně projednán a dopracován. Považujeme materiál pouze za prvotní návrh ("výkop") MPO pro zahájení další potřebné odborné diskuse. Předpokládáme, že takto je i ze strany vedení MPO brán. Rozhodně jej nepovažujeme v tuto chvíli za Plán ČR v oblasti energetiky a klimatu a k jeho potřebným úpravám a přepracování musí dojít a věříme, že ještě bude i po diskusi s námi docházet během roku 2019.

Žádáme nejvyšší vedení MPO, aby přehodnotilo přístup k závažným strategickým dokumentům ČR a tomuto dokumentu byla věnována náležitá pozornost. Materiál strategického charakteru pro budoucnost energetiky nelze projednávat způsobem uvedeným v odůvodnění. Doba poskytnutá veřejnosti ze strany MPO k podání připomínek by navíc vzhledem k rozsahu a důležitosti Návrhu jako primárního strategického dokumentu v oblasti energetiky a klimatu mohla být označena za nedostačující ve smyslu směrnice 2001/42/ES.

Odůvodnění

Strategický materiál pro rozvoj energetiky na národní úrovni minimálně pro dalších 10 let v žádném případě nelze konzultovat takovouto formou. Jedná se o nekorektní postup a postup omezující kvalitu výstupu.

Postup, kde je materiál předložen v pátek odpoledne před Vánocemi, navíc ve zkráceném MPŘ, neodpovídá významu materiálu a aktuálnímu stavu prací. Vrcholní představitelé státu otevřeně v médiích hovoří o tom, že tento Plán buďto do jisté míry nahradí SEK anebo bude minimálně podnětem pro její hloubkové přepracování. Tomu ale daný postup MPO neodpovídá.

Požadujeme také dodání příslušných analýz, ze kterých MPO zejména při stanovení cíle pro obnovitelné zdroje a nákladovosti energetických úspor vycházelo. Zároveň žádáme, aby jednotlivé části prošly důkladnými diskusemi na odborných úrovních i se sociálními partnery. Materiály takto zásadního charakteru by neměly být předkládány ve zkráceném řízení a měla by jim předcházet analytická práce a důkladná diskuse. Svaz nabízí spolupráci a žádá, aby rok 2019 byl již od začátku využit pro jednání a nastavení Plánu bez časových tlaků.

V souladu s jednáními na ministerské úrovni vnímáme, že v následujících měsících bude vytvořen prostor pro dostatečnou diskusi se Svazem průmyslu a dopravy a budou za ČR připraveny reálné (efektivně realizovatelné) parametry pro finální verzi plánu, která se bude tvořit v průběhu celého roku 2019.

2. Připomínka k regionální spolupráci na přípravě Plánu a politik

Znění připomínky

Dovolujeme si upozornit, že intenzivní regionální spolupráce je často nutným předpokladem efektivního působení navrhovaných politik a opatření. V tomto kontextu zejména upozorňujeme, že materiál počítá s postupným navyšováním importu elektrické energie, které předpokládá, že energie bude v okolních státech nadbytek. S ohledem na zájmy ČR v oblasti energetické bezpečnosti vyzýváme MPO, aby s okolními zeměmi na toto téma vedlo intenzivní dialog a provedlo důkladnou analýzu dostupných zahraničních kapacit. Stejně tak upozorňujeme na dle našeho názoru podcenění regionální spolupráce v oblasti snižování emisí, kde zejména v oblasti Moravskoslezského kraje dochází k vědecky podloženému přesunu emisí v rozsahu, který zásadně ovlivňuje kvalitu ovzduší v regionu. Požadujeme, aby význam regionální spolupráce byl z toho důvodu přehodnocen zejména v kapitole 3.1.1.5.

3. Připomínka k budoucí roli a příspěvku jaderné energetiky

Znění připomínky

Požadujeme do materiálu zohlednit klíčovou roli jaderné energetiky v prostředí ČR pro dimenze "Snižování emisí uhlíku" a dimenze "Energetická bezpečnost". Stejně tak požadujeme, aby materiál jasně deklaroval a potvrdil závazek vyplývající ze Státní energetické koncepce, který předurčuje dlouhodobý rozvoj jaderné energetiky v ČR, a to vč. výstavby nového jaderného zdroje.

Odůvodnění

Kromě obecných odkazů na SEK dokument vůbec nezohledňuje klíčovou roli jaderné energetiky v prostředí ČR pro dimenze "Snižování emisí uhlíku" a dimenze "Energetická bezpečnost" (částečně i pro dimenzi "Výzkum, inovace a konkurenceschopnost"). Zcela opomíjí nutný rozvoj jaderné energetiky a politiky jeho prosazení. Přitom je z obsahu dokumentu zřejmé, že bez nahrazení JE Dukovany a větší části uhelných zdrojů novými jadernými bloky jsou predikce budoucího vývoje emisí v oblasti energetiky nereálné.

4. Připomínka k financování podpory obnovitelných zdrojů

Znění připomínky

Předložený návrh zavádí nový druh podporované energie, biometan. Svaz průmyslu a dopravy vnímá, že cílů zavedení podpory biometanu je více. Zcela jistě mezi ně patří plnění cíle OZE v sektoru dopravy (výroba tzv. „pokročilého“ biometanu a jeho dodávka do sektoru dopravy), ale stejně tak i „ozelenění“ plynu v plynárenské soustavě, a v neposlední řadě také konverze bioplynových stanic, která by měla přinést efektivnější využití vstupního/primárního paliva. Současně SP ČR vnímá, že z celkového objemu vyrobeného biometanu lze realisticky očekávat cca 60 % v podobě „pokročilého“ biometanu a zbytek v podobě biometanu „první generace“. A také jsme si vědomi, že elektřina a plyn v řadě způsobů jejich konečného užití jsou si konkurenčními médii.

Předložený návrh předpokládá financování provozní podpory biometanu ze státního rozpočtu. V rámci Svazu průmyslu proběhla diskuse, zda, s ohledem na výše uvedené cíle a způsob financování provozní podpory elektřiny z OZE (částečně z plateb koncových spotřebitelů elektřiny a částečně z finančních prostředků ze státního rozpočtu), je navržený způsob financování provozní podpory biometanu pouze ze státního rozpočtu ten správný. Existuje více variant financování, než jen ze státního rozpočtu. Například financování „sektorem dopravy“, když je jedním z cílů podpory biometanu plnění cíle OZE v sektoru dopravy. Nebo také financování prostřednictvím platby za spotřebu zemního plynu, obdobně, jako je tomu v elektřině. V neposlední řadě řešením může být kombinace způsobů a zdrojů financování, které jsou zmíněny výše.

Přestože se v rámci SP ČR nedospělo k jasnému závěru, jaký způsob financování provozní podpory biometanu je ten optimální, požadujeme, aby předkladatel zvážil a vyhodnotil různé možnosti financování provozní podpory biometanu s cílem vybrat ten nejefektivnější, který bude odpovídat cílům uvedeným v prvním odstavci (OZE v dopravě, ozelenění plynu, efektivnější využití primárního paliva), a podle výsledku upravil návrh v oblasti financování provozní podpory biometanu.

5. Připomínka k podílu obnovitelných zdrojů na konečné spotřebě energií

Znění připomínky

Požadujeme doplnění nákladů na dodatečnou jednotku obnovitelné energie pro jednotlivé druhy OZE v sektorech dopravy, tepla, plynárenství a elektroenergetiky. Druhým vstupem by měl být reálný technický potenciál jednotlivých druhů OZE. Z analýzy těchto dvou vstupů by měl pro Českou republiku vyplynout nákladově efektivní způsob dosažení klimatických cílů. Stanovení rozvoje OZE by se nemělo odvíjet pouze od minimálních požadavků EU, ale od ekonomického potenciálu jednotlivých technologií, mezi něž požadujeme z důvodu respektování principu technologické neutrality zařadit rovněž solární energii.

Odůvodnění

Česká republika by při přípravě Vnitrostátního plánu měla zohlednit nejen své cíle a cíle Evropské unie v oblasti energie a klimatu, ale musí brát prvořadý zřetel rovněž na zájmy zákazníků, spotřebitelů a občanů ČR na celkové minimalizaci dopadů Vnitrostátního plánu na ceny energií pro zákazníky v České republice. Tento postup však není možný, pokud není zpracována elementární ekonomická rozvaha pro veškeré typy obnovitelných zdrojů.

Jsme si vědomi skutečnosti, že v kapitole „5.3 Přehled investičních potřeb“ je uvedeno, že přehled investičních potřeb bude doplněn ve finální verzi materiálu. Tento přístup ovšem považujeme za velmi

nešťastný, neboť budou vyčísleny pouze finální náklady na zvolené řešení, které však může, ale zdaleka také nemusí být nákladově/společensky efektivní/optimální.

Bez výše provedené elementární analýzy vstupů se pak prakticky nelze vyjádřit např. k předkládaným trajektoriím a způsobu dosažení daných cílů.

6. Připomínka k potenciálu solární energetiky a rozsahu technologií s nárokem na provozní podporu

Znění připomínky

Požadujeme přehodnocení potenciálu solární energetiky v období 2020 – 2030 a s oporou v principu technologické neutrality požadujeme zahrnutí solárních elektráren mezi technologie s nárokem na provozní podporu v daném období.

Odůvodnění

Pokud jde o solární energetiku, předložený návrh plánu obsahuje nesprávné (nadhodnocené) údaje o instalovaném výkonu v letech 2016-2020 a naopak významně podhodnocuje potenciál solární energetiky v letech 2020-2030, když zároveň vylučuje apriori solární energetiku z budoucích mechanismů provozní podpory. Celkově se návrh plánu snaží vytvořit dojem, že splnění cílů OZE v elektroenergetice si vystačí jen s minimálním podílem solární energetiky a že současné mechanismy (investiční) podpory jsou naprosto dostačující pro uvažovaný rozvoj solární energetiky. Tato východiska jsou však ve svém základě chybná. Stávající mechanismy investiční podpory jsou velmi náročné na administraci žádostí a v důsledku toho je roční přírůstek instalovaného výkonu naprosto zanedbatelný (podle interních údajů Solární asociace pro rok 2018 nárůst o pouhých 7 MW instalovaného výkonu). Administrativní kapacity pro přidělování dotací nejsou absolutně schopny zajistit vyšší nárůst instalovaného výkonu. Považujeme za systémově nesprávné a diskriminační východisko, kterým se solární energetika administrativním zásahem vyřazuje z budoucích možných schémat podpory, ať již z jakéhokoli důvodu.

7. Připomínka k rozsahu technologií započitatelných do plnění národního cíle pro podíl OZE v dopravě

Znění připomínky

Požadujeme mezi započitatelné technologie k plnění národního cíle pro podíl OZE v dopravě zařadit také:

- **kapalná a plynná paliva z obnovitelných zdrojů nebiologického původu** používaná v odvětví dopravy v případě, že jsou využívána jako meziprodukt pro výrobu neobnovitelných paliv
- **recyklovaná paliva s obsahem uhlíku.**

V tomto odkazujeme na znění čl. 25 Směrnice RED II a dále podotýkáme, že směrnice RED II již nepoužívá termíny biopaliva I. a II. generace.

Odůvodnění

Využití recyklovaných paliv s obsahem uhlíku je podle RED II v diskreci členských států. Přínos těchto paliv zatím asi nejde přesně kvantifikovat, ale je účelné, aby v plánu byly zahrnuty všechny možnosti.

8. Připomínka k části dimenze „Energetická účinnost“

Znění připomínky

Obdobná analýza jako v případě obnovitelných zdrojů by měla být zpracována i v případě opatření týkajících se dimenze energetické účinnosti, kde jsou celkové náklady očekávány podle MPO v úrovni 400 – 600 mld. Kč. V materiálu je uvedeno, že *„Výběr schématu a způsob jeho implementace bude dále diskutován v rámci pracovní skupiny Koordinačního výboru ministryně průmyslu a obchodu pro naplňování NAP EE“*. Při jeho zpracování proto důrazně doporučujeme, aby byla provedena obdobná ekonomická rozvaha, jako výše popsána. Současně doporučujeme, aby se při přípravě tohoto NAP EE doplnila a zohlednila best practice úspěšných zemí zejména pak v oblasti vykazování (tj. např. Slovinsko, Rakousko, Irsko, UK, Francie). Obecně jak pak obtížné se k dimenzi „energetické účinnosti“ blíže vyjádřit, neboť vstupy budou teprve zpracovány.

Bez výše provedené elementární analýzy vstupů se pak prakticky nelze vyjádřit např. k předkládaným trajektoriím a způsobu dosažení daných cílů.

9. Připomínka k části dimenze „Dekarbonizace“

Znění připomínky

Požadujeme do materiálu rozpracovat koncept tzv. „zpoplatnění emisí“ pro sektory mimo EU ETS (vyjma obecného sektoru dopravy). Požadovaný koncept by měl rovněž zohledňovat nepříznivé vlivy na lidské zdraví, jež produkuje lokální spalování tuhých fosilních paliv v domácnostech.

Odůvodnění

V návrhu Vnitrostátního plánu zcela postrádáme rozpracování konceptu tzv. „zpoplatnění emisí“ pro sektory mimo EU ETS. Kdy je mimo jiné v předkládaném materiálu uvedeno, že *„Ověřené emise ze stacionárních zdrojů zahrnutých do systému EU ETS se mezi roky 2005 a 2016 snížily o 18,11 %. Emise v odvětvích mimo systém EU ETS vykazují ve stejném časovém období spíše kolísavý trend.“*. Jeví se proto jako nanejvýš vhodné rozšířit, nebo alespoň posoudit spektrum nástrojů v rámci dimenze „dekarbonizace“, kdy např. zavedení zpoplatnění emisí mimo sektor EU ETS by bylo efektivním nástrojem i pro dosažení ostatních cílů, neboť by vedlo k poklesu spotřeby (dimenze „Energetická účinnost“) a k růstu podílu OZE na konečné spotřebě (pokles spotřeby a finanční motivace spotřebitele ke změně PEZ směrem k nízkouhlíkovým zdrojům). Dále by existoval další tržní nástroj financování dosažení stanovených cílů.

10. Připomínka ke kap. 5 „Posouzení dopadu plánovaných politik“

Znění připomínky

Požadujeme přednostně dopracovat tuto zásadní kapitolu hodnotící dopady v dokumentu uvedených politik a opatření.

Odůvodnění

Rozumíme časové tísni, která pro MPO směrem k tvorbě Plánu vyplývá již ze samotné dikce příslušné evropské legislativy. Na druhou stranu tím nelze omluvit naprostou absenci zcela standardní součásti jakékoliv legislativy, zvláště má-li mít tento dokument strategickou povahu pro rozvoj celého odvětví.

B. KONKRÉTNÍ ZÁSADNÍ PŘIPOMÍNKY

1. Připomínka ke struktuře materiálu

Znění připomínky

Pro lepší práci s textem a jako standardní součást komplexních odborných dokumentů doporučujeme na samotný začátek materiálu předřadit kapitolu „manažerské shrnutí“ s přehledem nejvýznamnějších závěrů.

2. Připomínka ke kap. 1.1 „Shrnutí“

Znění připomínky

Doporučujeme doplnit popis a mapy přírodních podmínek a zdrojů (geomorfologie, hydrologie, půdy, vegetace, klima, potenciál slunce a větru a limity jeho využitelnosti).

3. Připomínka ke kap. 2.1.1 „Emise skleníkových plynů a jejich pohlcování“ (str. 22)

Znění připomínky

Požadujeme na konec poslední věty druhého odstavce na str. 22 doplnit:

„a závaznou lineární trajektorii jeho dosažení začínající na průměrné hodnotě emisí skleníkových plynů za roky 2016, 2017a 2018 a končící v roce 2030. Počátek lineární trajektorie členského státu se nachází buď na pěti dvanáctinách vzdálenosti mezi roky 2019 a 2020, nebo v roce 2020, podle toho, která z příslušných hodnot povede k nižšímu přídělu daného členského státu. Nařízení stanovuje také možné flexibility, které může členský stát využít.

Pokud Komise při svém každoročním posouzení podle článku 21 nařízení (EU) č. 525/2013 a po zohlednění zamýšleného využití možností flexibility zjistí, že některý členský stát nedosahuje dostatečného pokroku v plnění svých závazků, předloží tento členský stát Komisi do tří měsíců plán nápravných opatření zahrnující dodatečná opatření, která členský stát provede, aby splnil své konkrétní povinnosti prostřednictvím vnitrostátních politik a opatření a provedení opatření Unie a přesný harmonogram provedení těchto opatření, který umožní posoudit každoroční pokrok dosažený při provádění.“

Odůvodnění

Ze stávajícího textu není zřejmé, že závazný je nejen vlastní cíl v roce 2030, ale také lineární trajektorie jeho dosažení, jejíž plnění bude Komisí každoročně vyhodnocováno a při neplnění bude požadováno provedení nápravných opatření.

4. Připomínka ke kap. 2.1.1 „Emise skleníkových plynů a jejich pohlcování“ (str. 23)

Znění připomínky

Požadujeme z grafu č. 4 vypustit emise GHG mimo EU ETS, odpovídajícím způsobem upravit jeho název a uvést hodnoty emisí GHG mimo EU-ETS do souladu s údaji Eurostatu a prováděcím rozhodnutím Komise. V grafu ilustrativně vyznačit cílovou hodnotu emisí v roce 2030. Jako zdroj dat by měl být uveden Eurostat.

Odůvodnění

Uvádění emisí skleníkových plynů v EU ETS v kapitole 2 „Vnitrostátní cíle“ je matoucí, protože ČR žádný národní cíl snižování emisí v EU ETS nemá. Národní cíl se týká pouze emisí mimo EU ETS. Graf emisí GHG mimo EU ETS (relativně 2005=100 %) vychází zjevně z nesprávné hodnoty přinejmenším v roce 2016. Podle údajů Eurostatu činila v roce 2016 hodnota emisí skleníkových plynů mimo EU ETS 62,82 Mt CO2 ekv., což bylo více než 100 % hodnoty v roce 2005. Zdrojem dat by měl být přímo Eurostat, nebudou pak vznikat pochybnosti o tom, zda jsou dané údaje s údaji Eurostatu ve shodě.

5. Připomínka ke kap. 2.1.2 „Obnovitelná energie“ (tabulky 16 a 17, str. 26)

Znění připomínky

Požadujeme využít ustanovení článku 25 a 26 směrnice RED II a snížit podíl OZE v dopravě ve prospěch zvýšení podílu OZE ve spotřebě elektřiny.

Odůvodnění

Z tabulek 16 a 17 vyplývá, že tempo růstu podílu elektřiny z obnovitelných zdrojů bude jen lehce překračovat růst spotřeby elektřiny. Od roku 2020 do roku 2030 vzroste podíl OZE na spotřebě pouze o 0,2 % resp. oproti roku 2016 o 0,6 %. Evropská komise naopak očekává významný nárůst elektřiny z OZE do roku 2030 (podle impact assesmentu až na 55 %). Potřeba náhrady zdrojů OZE po roce 2028/2029 je relevantní a problematický bod, který by měl být řešen stávající novelou zákona o POZE, ale z pohledu přípravy Vnitrostátního plánu může sloužit pouze jako podpůrný argument (i protože mezi roky 2020 a 2028 vzroste podíl OZE také pouze o 0,2 %). Naopak podíl v OZE dopravě dle návrhu vzroste z 6,4 % (2016) na 14 %, a to přestože toto opatření je ekonomicky velmi nákladné. Přičemž směrnice o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů umožnuje snížit podíl biopaliv 1. generace a realizovat celkový podíl OZE na hrubé konečné spotřebě prostřednictvím jiného nástroje.

6. Připomínka ke kap. 2.1.2 „Obnovitelná energie“ (tabulka 18 na str. 27)

Znění připomínky

Požadujeme jednoznačné doplnění zdůvodnění hodnot uvedených v tabulce 18. Lze důvodně očekávat, že podobný komentář vznese i EK při projednávání tohoto plánu.

Odůvodnění

Hodnoty uvedené v tabulce se zásadním způsobem rozcházejí s hodnotami, které předpokládá SEK, a to aniž by tyto rozdíly byly dostatečně odůvodněny. V tab. 18 je předpokládán nárůst výroby z FVE mezi lety 2020 a 2030 pouze o cca 18 %, ačkoliv optimalizovaný scénář SEK předpokládá nárůst o 48 %. Vzhledem ke klimatickým podmínkám ČR a dostupnosti PEZ a ceně jednotlivých technologií OZE se přitom jeví jako vhodný nástroj dosažení cílů v oblasti energie a klimatu právě rozvoj fotovoltaických elektráren.

7. Připomínka ke kap. 2.1.2 „Obnovitelná energie“ (tabulky 18 – 20, str. 27/28)

Znění připomínky

Požadujeme k tabulkám 18-20 doplnění zpracování tzv. „CO2 abatement curve“ tj. seřazení OZE podle nákladovosti a potenciálu, a to vč. biometanu. Případně lze tyto informace doplnit do kapitoly 5 „Posouzení dopadu plánovaných politik a opatření“.

Odůvodnění

Považujeme za důležité uvést směrné nárůsty jednotlivých typů OZE v jednotlivých sektorech (tabulky 18-20). Zde ale chybí zpracování tzv. „CO2 abatement curve“ tj. seřazení OZE podle nákladovosti a potenciálu tak, aby mix OZE byl co nejefektivnější. Tento krok považujeme za zcela nutný předpoklad kvalifikovaného rozhodnutí o nastavení podpory pro obnovitelné zdroje po r. 2020. Současně ještě doporučujeme vyjasnit, kdy jde v rámci tabulek 18-20 versus tabulka 16 o výkon, a kdy o spotřebu nebo výrobu a sjednotit jednotky a zkontrolovat správnost konverze TJ/m(k?)toe.

8. Připomínka ke kap. 2.1.2 „Obnovitelná energie“ (tabulky 19 a 20, str. 27/28)

Znění připomínky

Požadujeme do tabulek dokumentujících očekávaný rozvoj OZE v sektoru dopravy a v sektoru vytápění a chlazení doplnit biometan.

Odůvodnění

Požadavek na doplnění této technologie vychází z aktuálních návrhů legislativních materiálů MPO i z dokumentu „Zajištění sektorového cíle v dopravě“, který byl dříve předložen na jednání pracovní skupiny k Národnímu plánu.

9. Připomínka ke kap. 2.1.1 „Obnovitelná energie (Rámcový cíl 2030)“ (analýza nabídky biomasy, str. 30 – 37)

Znění připomínky

Požadujeme (nejpozději do finální verze plánu) aktualizaci dostupnosti biomasy pro její energetické využití (včetně podrobnější analýzy) s jasnými závěry jejího potenciálu, podle kterých budou případní investoři a provozovatelé schopni rozhodovat o biomase jako zdroji paliv.

Odůvodnění

V této části je zpracován poměrně detailní rozbor týkající se nabídky biomasy. Nicméně závěry k tomuto rozboru na straně 37 jsou značně neurčité. Minimálně do té míry, že je potenciální investoři a provozovatelé, především zdrojů na výrobu tepla, těžko mohou využít při svém dlouhodobém rozhodování o zdroji paliv. To v konečném důsledku může vést k nevyužití dostupného potenciálu biomasy pro rozvoj výroby energie z OZE.

Současně považujeme za důležité deklarovat, že potenciál biomasy k využití pro OZE v sektoru vytápění nebude omezován směrnými nárůsty, pakliže se vlivem kalamitních těžeb apod. projeví jeho energetické využívání jako smysluplné bez enormního tlaku na zelený bonus.

10. Připomínka ke kap. 2.1.2 „Obnovitelná energie (Rámcový cíl 2030)“ část v., str. 37

Znění připomínky

Požadujeme v části v. na str. 37 nahradit větu: „Česká republika nemá v současné době definovány žádné vnitrostátní trajektorie a cíle nad rámec trajektorií a cílů definovaných výše.“ větou: „Státní energetická koncepce z roku 2015 stanoví do roku 2040 cíl minimálně 20 % dodávky tepelné energie ze soustav zásobování teplem pokrýt výrobou z OZE.“

Odůvodnění

Tvrzení je nepravdivé. Státní energetická koncepce stanoví v kapitole 4.1 „Strategické cíle energetiky ČR“ cíl minimálně 60 % dodávky tepelné energie ze SZT pokrýt výrobou z KVET a minimálně 20 % dodávky tepelné energie ze SZT pokrýt výrobou z OZE.

11. Připomínka ke kap. „Příspěvek ČR k nezávaznému cíli EU do roku 2030“, str. 38

Znění připomínky

Požadujeme přehodnotit nastavení cíle v konečné spotřebě energie a ve spotřebě primární energie s ohledem na odůvodnění.

Odůvodnění

Je navržen cíl do roku 2030 v konečné spotřebě energie 990 PJ a ve spotřebě primární energie 1727 PJ s tím, že stanovení cíle je uvedeno v kapitole 4.3. V tabulce č. 78 na str. 181 jsou pro roky 2015 a 2016 uvedeny primární energetické zdroje 1758 PJ a 1739 PJ, z nichž zřejmě předkladatel vycházel při stanovení cíle do roku 2030. Tyto údaje ovšem neodpovídají hodnotám uvedeným v 6. zprávě o pokroku v oblasti plnění vnitrostátních cílů energetické účinnosti v České republice, která udává hodnoty 1778,5 PJ a 1748,8 PJ. V tabulce č. 79 na str. 181 jsou pro roky 2015 a 2016 uvedeny konečné spotřeby energie 971,8 PJ respektive 993,4 PJ, z nichž zřejmě předkladatel vycházel při stanovení cíle do roku 2030. 6. zpráva o pokroku v oblasti plnění vnitrostátních cílů energetické účinnosti v České republice ovšem pro roky 2015 a 2016 uvádí v tabulce č. 1 na str. 7 hodnoty 1013 PJ a 1036 PJ. Také v případě konečné spotřeby v průmyslu, dopravě a domácnostech udává zpráva o pokroku pro roky 2015 a 2016 odlišné hodnoty, než jsou uvedeny v tabulce č. 79. Hodnota pro rok 2020 ve výši 1003,4 PJ je významně pod úrovní cíle, který si ČR pro tento rok stanovila ve výši 1060 PJ a dosavadní vývoj tohoto ukazatele nenasvědčuje tomu, že by v roce 2020 měla být dosažena hodnota o 57 PJ nižší. Také v tabulce č. 29 je pro účely výpočtu úspor dle čl. 7 uveden odhad průměrné konečné spotřeby energie za roky 2016 až 2018 ve výši 1050 PJ, tedy výrazně nad úrovní uváděnou v tabulce č. 79 pro rok 2016. V neposlední řadě by hodnota cíle energie v konečné spotřebě do roku 2030 měla korespondovat s nastavením cíle pro podíl energie z OZE. Nicméně i zde platí, že cíle podílu

energie OZE uvedené v tabulce č. 17 na str. 26 v kontextu absolutních hodnot spotřeby energie z OZE uvedených v tabulce č. 16 implikují (po odečtení ztrát a vlastní spotřeby energie) pro rok 2030 podstatně vyšší hodnotu konečné spotřeby energie než 990 PJ. Vnitrostátní cíle v konečné spotřebě energie a ve spotřebě primární energie by měly být stanoveny na bázi údajů v metodice Eurostatu, aby byly konzistentní s vykazováním jejich plnění, které bude probíhat v této metodice. Je třeba prověřit údaje a metodiku, s níž předkladatel při návrhu cílů pracoval, a zajistit její konzistentnost napříč dokumentem.

12. Připomínka ke kap. 2.3.1.3 „Plynárenství“, str. 46

Znění připomínky

Navrhujeme odrážku 5 a 6 pod tímto bodem sloučit v následující znění:

- Podporovat finančně a institucionálně jak transformaci stávajících bioplynových stanic na výrobu biometanu tak i nové biometanové stanice včetně jejich připojení do plynárenské soustavy.

Odůvodnění

Původní formulace v odrážce 5 a 6 se do určité míry dublují, dají se sloučit a formulovat přesněji a jasněji.

13. Připomínka ke kap. 2.3.1.5 „Teplárenství“, str. 47

Znění připomínky

V oblasti teplárenství je možné za hlavní vrcholové cíle České republiky považovat následující:

- Prioritně zachovat (ekonomicky i energeticky) efektivní systémy zásobování tepelnou energií.
- Minimálně 60 % dodávky tepelné energie ze soustav zásobování teplem pokrýt výrobou z vysoce účinné kombinované výroby elektřiny a tepla.
- Obnova, transformace a stabilizace soustav zásobování teplem založená v rozhodující míře na domácích zdrojích (jádro, uhlí, OZE, druhotné zdroje) doplněná zemním plynem.
- Podporovat přechod zejména středních a menších soustav zásobování teplem, na vícepalivové systémy využívající lokálně dostupnou biomasu, zemní plyn, případně další palivo, kdy především zemní plyn bude plnit roli stabilizačního a doplňkového paliva.
- Soustavy zásobování tepelnou energií vytvářejí podmínky pro efektivní využití tepla z obnovitelných a druhotných zdrojů energie dostupných na regionální a místní úrovni.
- Zajistit dlouhodobě nezbytný objem dodávek uhlí pro teplárenství v situaci snižujících se těžitelných zásob s využitím legislativně-regulatorních opatření, při respektování pravidel hospodářské soutěže s prioritou zvyšování efektivity a úspor.
- Významné zvýšení využití odpadů v zařízeních na energetické využívání odpadů s cílem dosáhnout až 100 % využití spalitelné složky odpadů po jejich vytřídění do roku 2024.
- Podporovat využití především větších tepláren pro dodávku regulačních služeb pro přenosovou soustavu.
- Vytvořit podmínky pro zabezpečení úlohy tepláren v ostrovních provozech jednotlivých oblastí v havarijních situacích.

- Zajistit integraci menších teplárenských zdrojů do systémů inteligentních sítí a decentrálního řízení.
- Podporovat a rozvíjet schopnost dodávek energií v lokálních (ostrovních) subsystémech v případě rozpadu systému vlivem rozsáhlých poruch způsobených živelními událostmi nebo teroristickým či kybernetickým útokem v rozsahu nezbytném pro minimální zásobování obyvatelstva a udržení funkčnosti kritické infrastruktury.

V souvislosti s probíhající decentralizací zdrojů elektřiny bude potřeba zajistit celkovou flexibilitu energetického systému. Z tohoto pohledu by se teplárenské zdroje měly více podílet na poskytování podpůrných služeb na úrovni distribuční i přenosové soustavy. Zároveň díky možnosti využití KVET se výrobní zdroje podílí na flexibilních dodávkách elektřiny, na druhé straně technologie jako elektrokotle a tepelná čerpadla mají potenciál zvýšit schopnost řiditelnosti strany výroby/spotřeby elektrické energie.

Odůvodnění

Cíl zvýšení podílu SZT využívajících vícepalivových systémů je definován problematicky a není v praxi nijak sledován, pokládáme proto za vhodné ho nahradit relevantními cíli uvedenými ve Státní energetické koncepci a Strategickém rámci Česká republika 2030, který obsahuje cíl 10.4: Soustavy zásobování tepelnou energií vytvářejí podmínky pro efektivní využití tepla z obnovitelných a druhotných zdrojů energie dostupných na regionální a místní úrovni.

14. Připomínka ke kap. 2.4.3 „Integrace trhu“, str. 55

Znění připomínky

Požadujeme nahradit poslední odstavec začínající slovy: „O flexibilitě energetické soustavy lze hovořit…“ následujícím zněním:

K vyšší flexibilitě elektrizační soustavy může přispět také vyšší míra integrace s dalšími sektory, jako je teplárenství, plynárenství nebo doprava. V případě teplárenství se jedná zejména o technologie power2heat, které jsou v ČR již delší dobu nasazovány, nicméně je na místě zvážit podporu jejich rozvoje. V případě plynárenství se jedná o výrobu vodíku elektrolýzou (technologie power2Gas) a případně jeho metanizaci do formy syntetického metanu. Konkrétní opatření v otázce finanční podpory pro energii uskladněnou v plynné formě v plynárenské soustavě mohou záviset na legislativním rámci EU, který bude představen v „plynárenském balíčku 2020“ Evropské komise. V oblasti dopravy se může jednat o využití akumulace elektřiny v elektromobilech a koordinaci jejich nabíjení do období přebytku elektřiny.

Odůvodnění

Odstavec by měl být formulován technologicky neutrálně a zmiňovat všechny sektory, které mohou k vyšší flexibilitě elektrizační soustavy přispět.

15. Připomínka ke kap. 2.4.3.2. „Plynárenství“, str. 55

Znění připomínky

Přestože plán je zpracováván v souladu s nařízením primárně pro období 2020-2030, tak považujeme za vhodné provést hodnocení výrobní přiměřenosti pomocí LOLE atd. i za horizont r. 2030 (kritické období bude patrně kolem roku 2035, v souvislosti s ukončením provozu elektráren Prunéřov a Tušimice v důsledku vyuhlení lomu DNT).

16. Připomínka ke kap. 3.1.1.1 „Sektor dopravy“, str. 61

Znění připomínky

Požadujeme doplnit druhý odstavec v této kapitole na straně 61 o tabulku s historií a plánem elektrizace železnice, a vyčíslit záměr přechodu nákladní dopravy ze silnice na železnici.

17. Připomínka ke kap. 3.1.1.1 „Sektor dopravy“, str. 61

Znění připomínky

Požadujeme ve 3. odstavci v 2. větě vypustit slova „do roku 2020“.

Odůvodnění

Na základě podepsaného memoranda by daňové zvýhodnění zemního plynu použitého v dopravě mělo pokračovat i po r. 2020.

18. Připomínka ke kap. 3.1.1.1 „Sektor dopravy“, str. 63

Znění připomínky

Požadujeme doplnit na konec prvního odstavce na str. 63 následující větu: **„Toto opatření však do současnosti není v odpovídající míře plněno a představitelé veřejné správy budou v intenzivním dialogu se zástupci odborné veřejnosti usilovat o koncepční a trvalou nápravu.“**

Odůvodnění

Potřeba příkladné úlohy veřejné správy v rozvoji nízkoemisní mobility byla uznána napříč dotčenými resorty, což se promítlo právě do schváleného Národního programu snižování emisí a tato role veřejné správy vyplývá i z aktuální evropské legislativy. Navzdory tomu se však toto opatření nerealizuje, což vyvolává důvodné pochybnosti o tom, jak vážně česká veřejná správa skutečně přistupuje k otázkám souvisejícím s nízkoemisní mobilitou. Požadujeme, aby předkladatel tento neuspokojivý stav reflektoval i v návrhu Vnitrostátního plánu a explicitně se přihlásil ke snaze o nápravu této situace.

19. Připomínka ke kap. 3.1.1.3 Sektor odpadového hospodářství, str. 64

Požadujeme nahradit předmětnou pasáž následujícím zněním

„Základním právním předpisem legislativy ČR v oblasti odpadového hospodářství je zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech. Zákon o odpadech je v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES, o odpadech a ukotvuje tak principy EU v oblasti odpadového hospodářství do legislativy ČR a obsahuje zákaz skládkování využitelných odpadů od roku 2024. V letošním roce má Ministerstvo životního prostředí

předložit nový zákon o odpadech, který bude mimo jiné transponovat revize směrnic o dopadech a o skládkách odpadů a zavede, případně zpřísní odpovídající opatření v souladu s uvedenou evropskou legislativou. ČR předpokládá zavedení povinnosti oddělené sběru bioodpadu a jeho následné materiálová využití v kompostárnách případně v bioplynových stanicích. Nový zákon by měl současně podstatně zvýšit ekonomickou motivaci k omezení ukládání komunálního odpadu na skládky a vést k jeho lepšímu třídění u jeho původců a obsahovat také konečné datum, kdy bude skládkování směsného komunálního odpadu v ČR zcela zakázáno.

Implementační plán Strategického rámce Česká republika 2030 schválený usnesením vlády č. 669 ze 17. října 2018 předpokládá v rámci cíle 19.7 „Klesá množství skládkovaného komunálního odpadu“ realizaci následujících opatření:

a) Novelizovat zákon o odpadech – zvýšit poplatky za skládkování ostatních a komunálních odpadů.
b) Upravit dále legislativní povinnosti související s odděleným sběrem biologicky rozložitelných komunálních odpadů – zákon o odpadech, vyhláška č. 321/2014 Sb.
c) Podporovat opatření k dalšímu zlepšování třídění dalších složek komunálních odpadů.
d) Podporovat sběr biologicky rozložitelného komunálního odpadu a lokální kompostování v obcích i větších městech.
e) Významně podpořit aplikaci kompostů z biologicky rozložitelných komunálních odpadů na zemědělskou půdu.
f) Podporovat recyklační průmysl a stimulovat poptávku po vytříděných složkách KO (papír, plast, kovy, sklo atd.).
g) Podporovat zavádění systému tzv. door-to-door a motivačních plateb za odpad pro občany (systém PAYT).

Základním strategickým dokumentem a nástrojem pro řízení odpadového hospodářství je Plán odpadového hospodářství ČR na období 2015 až 2024 (POH ČR), který zároveň naplňuje a dále rozpracovává Státní politiku životního prostředí 2012–2020. POH ČR je navržen v souladu s hierarchií nakládání s odpady dle výše uvedené směrnice 2008/98/ES o odpadech. Strategickými cíli plánu je předcházení vzniku odpadů a snižování měrné produkce odpadů, minimalizace nepříznivých účinků vzniku odpadů a nakládání s nimi na lidské zdraví a životní prostředí, udržitelný rozvoj společnosti a přiblížení se k evropské „recyklační společnosti“, maximální využívání odpadů jako náhrady primárních zdrojů a přechod na oběhové hospodářství. Program předpokládá zásadní snížení ukládání směsného komunálního odpadu na skládky a jeho energetické využití.

Program předcházení vzniku odpadů, schválený usnesením vlády č. 569 ze dne 27. října 2014, představuje koncepční dokument s konkrétními cíli a opatřeními a vytváří tak podmínky pro nižší spotřebu primárních zdrojů a postupné snižování produkce odpadů. Snížením množství odpadu se snižují také nároky na jeho zpracování a s tím spojené emise skleníkových plynů. Tento vládní program zavádí následující nástroje: osvěta a vzdělávání, vypracování odborných analýz pro možnosti stanovení nových legislativních požadavků v oblasti předcházení vzniku odpadů, metodická a legislativní opatření, podpora výzkumu a vývoje. Program předcházení vzniku odpadů je součástí plánu odpadového hospodářství ČR.“

Odůvodnění

Politiky a opatření by se měly týkat snižování emisí skleníkových plynů, jejichž rozhodujícím zdrojem jsou v tomto sektoru skládky směsného komunálního odpadu produkující metan. Předpisy definující pravidla pro tuhá alternativní paliva, elektrozařízení, pneumatiky atd. jsou tedy v podstatě irelevantní. Klíčové z pohledu emisí skleníkových plynů v sektoru odpadů je, aby na skládky nebyl ukládán biologicky rozložitelný odpad produkující emise metanu.

20. Připomínka ke kap. 3.1.2.2 „Politiky pro zajištění cíle v oblasti obnovitelných zdrojů do roku 2030“

Požadujeme nahradit předmětnou pasáž následujícím zněním

„Požadujeme vypustit odst. 1. až 5. a naopak doplnit další politiky a opatření pro zajištění cíle v oblasti obnovitelných zdrojů do části i.). Dále navrhujeme přesunout „Opatření hrazená vlastníky a stavebníky budov bez čerpání podpory“ do části, kam logicky a věcně patří lépe.

Přesunout text „*Provozní podpora – podpora bude pro určité druhy a typy OZE u nichž je nákladová výrobní cena energie v současné době vyšší než tržní cena energie a pouze investiční podpora nezajistí jejich další rozvoj. U zdrojů využívajících biomasu a bioplyn bude podporována maximální možná energetická efektivita využití tohoto primárního paliva, tedy výroba energie v zařízení vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla. Tato podpora bude také sloužit na krytí rozdílu palivových nákladů, jelikož výše podpory bude stanovena tak, aby kompenzovala zvýšené náklady na pořízení paliva z OZE oproti fosilnímu palivu nebo jako kompenzace zvýšených nákladů na výrobu energie z OZE oproti tržní ceně energie.*“ z části iii. do části i. V části iii. přesunutý text viz předchozí věta nahradit textem „***Provozní podpora – bude nadále financována částečně z příspěvků spotřebitelů elektřiny a částečně z finančních prostředků ze státního rozpočtu.***“. Doplnit do části i. „***Investiční podpora – podpora bude primárně pro nepalivové zdroje a dále také na pokrytí souvisejících nepřímých investičních nákladů u palivových zdrojů, jako například na připojení výroben biometanu k plynárenské soustavě, na úpravu bioplynu na kvalitativní parametry biometanu, podpora náhrady využití uhlí v lokálních topeništích, které by mělo být částečně nahrazeno biomasou nebo tepelnými čerpadly (kotlíkové dotace) apod.***“. *Doplnit do části i. „**Ostatní opatření – odstranění administrativních bariér pro samovýrobu elektřiny z OZE, zpřísnění požadavků na energetickou náročnost budov, využití biopaliv a elektřiny v dopravě, omezení skládkování komunálního odpadu apod.***“.

Odůvodnění

Detailní popis schémat podpory přesahuje podle našeho názoru rámec dokumentu, navíc se nejedná o existující schéma, ale pouze o jeho návrh, který ještě může doznat změn v rámci legislativního procesu. ČR by v této fázi měla zůstat u obecnějšího popisu provozní podpory. V části i) by měl být zřejmě celkový přehled opatření podle jednotlivých sektorů (elektroenergetika, vytápění a chlazení, doprava), která pak budou podrobněji uvedena v navazujících částech ii) až vii). Do části i) je třeba doplnit například investiční podporu nebo odstranění administrativních bariér pro samovýrobu elektřiny z OZE, zpřísnění požadavků na energetickou náročnost budov, využití biopaliv a elektřiny v dopravě, omezení skládkování komunálního odpadu a také požadavky na omezení využití uhlí v lokálních topeništích, které by mělo být částečně nahrazeno biomasou nebo tepelnými čerpadly (kotlíkové dotace) apod. Část iii) se má týkat finanční podpory, nedává tedy smysl do ní zahrnovat opatření hrazené vlastníky a stavebníky budov bez čerpání podpory.

21. Připomínka ke kap. 3.1.2.2 „Politiky pro zajištění cíle v oblasti obnovitelných zdrojů do roku 2030“, str. 69

Znění připomínky

Požadujeme nejprve zpracovat ekonomickou rozvahu všech zdrojů OZE, a to vč. FVE, a až poté zvolit ekonomicky efektivní cestu k dosažení definovaných cílů, a to vždy při důsledném zachování technologické neutrality.

Odůvodnění

V návrhu Vnitrostátního plánu se předpokládá, že nebude uplatněna provozní podpora pro FVE. Nepřímo pak lze dovozovat, že podpora FVE bude zajištěna investiční dotací. Tento přístup je v kontextu rozvoje OZE v EU a v kontextu vývoje ceny technologií bez dalšího zdůvodnění velmi nestandardní až a neplnící ani základní požadavek na technologickou neutralitu. Svaz průmyslu trvá na svobodné konkurenci různých technologií obnovitelných zdrojů a na důsledném respektování principu nákladové efektivity.

Pokud jde o náklady na podporu výroby elektřiny ze solárních elektráren, je nutné rovněž připomenout, že v závěru sledovaného období, tedy k roku 2030, bude ukončena veškerá podpora výroby elektřiny ze solárních elektráren, uvedených do provozu v letech 2009 a 2010. Dojde tedy k velmi významnému poklesu celkových nákladů na podporu OZE. Zavedení provozní podpory pro nové zdroje v letech 2020 – 2030 tak nevede k lineárnímu zvyšování celkových nákladů na podporu OZE po celou dobu životnosti nových výroben.

22. Připomínka ke kap. 3.1.2.2 „Politiky pro zajištění cíle v oblasti obnovitelných zdrojů do roku 2030“, str. 76

Část vi.) na str. 76 požadujeme uvést v následujícím znění

„Soustavy zásobování tepelnou energií představují energetickou infrastrukturu, která je nezbytná pro efektivní využití tepla z obnovitelných a druhotných zdrojů energie, které není možné nebo efektivní získávat a využívat samostatně na úrovni jednotlivých budov (méně hodnotná biomasa, bioplyn získaný z bioodpadu, geotermální energie, odpadní teplo z průmyslových procesů ap.). Využívání místně dostupných zdrojů tepla přispívá k decentralizaci energetiky, snižuje závislost na dovozu fosilních paliv a posiluje místní ekonomiku.

ČR disponuje rozvinutým systémem teplárenství, který je potřeba postupně transformovat pro využití nízkouhlíkových zdrojů energie včetně energie z druhotných zdrojů a odpadního tepla a jejich dopravu ke spotřebitelům především v městských aglomeracích.

Z pohledu dosažení cíle České republiky k roku 2030 bude zásadní zejména rozvoj využití obnovitelných zdrojů energie v existujících soustavách zásobování teplem. Česká republika proto plánuje podporovat především modernizaci stávajících soustav zásobování teplem tak, aby splňovaly požadavky na účinné soustavy zásobování tepelnou energií podle směrnice o energetické účinnosti. Existuje nicméně také prostor pro vytváření nových (zejména menších) soustav zásobování teplem vyráběným z obnovitelných zdrojů, například díky využití tepla z bioplynových stanic, které dnes většinou slouží pouze pro výrobu elektřiny a potenciálně disponují značným množstvím tepla vyrobeného z obnovitelných zdrojů.“

Odůvodnění

Souhlasíme s názorem předkladatele, že pro splnění cíle ČR bude zásadní zejména rozvoj využití OZE v existujících soustavách zásobování teplem, nicméně nevidíme důvod vylučovat také výstavbu nových (zejména malých) SZTE na bázi obnovitelných zdrojů.

23. Připomínka ke kap. 3.1.2.2 „Politiky pro zajištění cíle v oblasti obnovitelných zdrojů do roku 2030“, str. 76

Znění připomínky

Do části vii.) na str. 76 požadujeme doplnit vyšší zpoplatnění komunálního odpadu ukládaného na skládky, zákaz skládkování využitelného odpadu.

Odůvodnění

Uvedená opatření by měla rovněž přispět k nárůstu využití energie z obnovitelných zdrojů, konkrétně energie vyrobené z biologicky rozložitelného komunálního odpadu.

24. Připomínka ke kap. 3.1.3 „Další prvky této dimenze“, str. 77

Požadujeme uvést část i. na str. 77 v následujícím znění

„Významný nárůst ceny povolenky vytvořil motivaci pro řadu zařízení snížit svůj příkon a tím se vyhnout povinnosti nákupu povolenek. Přibližně 30 % z přibližně 300 zařízení zahrnutých v ČR do systému EU ETS se pohybuje těsně nad hranicí tepleného příkonu pro zahrnutí do EU ETS (20 MW). Od roku 2013 tento trend představuje v průměru 5 zařízení ročně a postupně se zrychluje. V souvislosti s výrazným nárůstem ceny povolenky v roce 2018 lze očekávat jeho značný nárůst.

Velmi ohroženým odvětvím v důsledku nárůstu ceny povolenek je teplárenství, kde je přibližně polovina tepla vyráběna z uhlí a téměř všechna tato zařízení jsou v EU ETS. K přesunu emisí mimo EU ETS může docházet jednak řízeným rozdrobením soustav využívajících uhlí jednak živelným odpojováním jejich odběratelů. Implementační plán Strategického rámce Česká republika 2030 a Státní energetická koncepce obsahují opatření „Narovnat podmínky účinných soustav zásobování teplem (SZT) a individuálních výroben tepla v oblasti zpoplatnění externalit (emise znečišťujících látek, oxidu uhličitého apod.).“, což by mělo přesun emisí významně omezit. Pokud by k tomuto narovnání podmínek nedošlo, znamenalo by to do roku 2030 řízenou či neřízenou decentralizaci velké části soustav zásobování teplem, jejichž zdroje jsou v současné době v EU ETS a přesunutí značného množství emisí do sektoru mimo ETS.

Na EU ETS může mít přímý i nepřímý vliv také podpora obnovitelných zdrojů energie a energetické účinnosti. Česká republika s ohledem na přírodní podmínky a částečnou konverzi bioplynových stanic z výroby elektřiny na biometan neplánuje do roku 2030 významně navýšit podíl výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie. Ovlivnění EU ETS podporou OZE v ČR bude minimální. Podpora úspor energie z fondů EU neumožňuje financovat úspory energie v zařízeních v EU ETS, ovlivnění EU ETS je tak pouze sekundární a vyplývá např. z úspor energie v budovách, ovšem konkrétní dopady nepřímého ovlivnění EU ETS úsporami energie je velmi obtížně přesněji vyčíslit.“

Odůvodnění

V kontextu přesunu emisí z EU ETS považujeme za nutné zmínit situaci soustav zásobování teplem, kde tento jev do budoucna hrozí ve značném měřítku. Nedomníváme se, že k přesunu zařízení mimo ETS dochází primárně v důsledku podpory úspor energie. Základním důvodem je ekonomická motivace vyplývající z nutnosti nákupu povolenek a tento trend bude v nejbližší době výrazně akcelerovat. Ani v případě soustav zásobování teplem není podpora energetické účinnosti podstatným činitelem. Tím bude zejména buď řízené dělení stávajících soustav do menších celků, nebo živelné odpojování jejich odběratelů, pokud nebudou přijata odpovídající opatření pro narovnání ekonomických podmínek, jak to předpokládá Implementační plán Strategického rámce Česká republika 2030 schválený usnesením vlády č. 699 ze 17. října 2018.

25. Připomínka ke kap. 3.1.3.1 Národní akční plán čisté mobility, str. 79

Znění připomínky

První věta pod tabulkou č. 43 na str. 79 by měla znít: ~~Nejpozději v roce 2020~~ **Do konce roku 2019** by měl být předložen materiál, který bude řešit rozvoj čisté mobility po roce 2020.

Odůvodnění

V souladu s aktuálním harmonogramem legislativních prací Vlády požadujeme změnu termínu předložení aktualizace NAP CM.

26. Připomínka ke kap. 3.1.3.3 „Zemní plyn“, str. 83 – 85

Znění připomínky

Do textu tohoto bodu požadujeme doplnit následující text:

“Možné omezení:

Predikce počtu vozidel v letech 2020- 2030 je zpracována za předpokladu zachování stávající daňové zátěže, respektive při zachování poměru zdanění zemního plynu použitého v dopravě vůči dalším dostupným klasickým nebo alternativním palivům a její zvýšení by mělo za následek nižší zájem o koupi vozidel na CNG/LNG. Tím by se omezil vozový park využívající biometan a v jeho důsledku by mohlo ohroženo plnění cíle OZE v dopravě do r. 2030, kde využití biometanu hraje stěžejní roli.”.

Odůvodnění

Obdobně jako je tomu u LPG, je nutno i u zemního plynu upozornit na možné významné omezení.

27. Připomínka ke kap. 3.2 dimenze Energetická účinnost, část i., str. 87

Požadujeme nahradit část i. následujícím textem, vypustit tabulku č. 49 a graf č. 17

„V České republice není v současné době systém povinného zvyšování energetické účinnosti zaveden. V rámci období let 2021 až 2030 uvažuje Česká republika o kombinaci alternativních politických opatření se systémem povinného zvyšování energetické účinnosti. Finální rozhodnutí však zatím nepadlo a je třeba podrobně vyhodnotit případné dopady zavedení systému povinného zvyšování energetické účinnosti a jeho nákladovou efektivitu. Finální řešení bude v průběhu roku 2019 zapracováno do finálního znění tohoto plánu.

Rovněž v případě alternativních opatření zatím nejsou k dispozici informace o finálním rozsahu podpory mimo jiné proto, že doposud nebyl schválen finanční rámec EU na léta 2021 až 2027. Česká republika nicméně předběžně uvažuje o následujících opatřeních:

- podpora poradenské činnosti (EFEKT, zvažuje se LIFE);
- podpora vzdělávání (EFEKT);
- vykazování daně z energie (prokazatelné již nyní u pohonných hmot, k uplatnění na dalším druhů je zpracovávaná studie);
- zvažováno zavedení ekologické daně;
- renovace budov orgánů státní moci nad rámec čl. 5 směrnice 2012/27/EU;
- finanční podpora (forma dotace nebo jiného vhodného finančního nástroje) projektů zvyšování energetické účinnosti napříč sektory.“

Odůvodnění

Vzhledem k tomu, že rozhodnutí o způsobu naplnění cíle úspor zatím ze strany vlády ČR nepadlo, mělo by vyjádření být prezentováno jako předběžné. Ke srovnání schémat plnění čl. 7 nejsou k dispozici žádné další informace a vzniká celá řada otázek, například z jakých předpokladů předkladatel vycházel, proč jsou celkové náklady v případě kombinovaného schématu významně nižší, ačkoliv míra dotace je stejná jako v jiných scénách. Proč se počítá s náklady státu ve výši 87 mld. Kč i v případě čistě povinného schématu, kdy budou úspory na str. státu 0 PJ. Proč jsou jednotkové náklady na straně státu na úsporu 1 PJ v případě kombinovaného schématu výrazně vyšší než v případě alternativního schématu atd. **Za současné situace, kdy není zřejmé, jak předkladatel k výsledkům uvedeným v tabulce č. 49 dospěl, nepokládáme za vhodné s těmito výsledky seznamovat Evropskou komisi.**

Nastavení plnění cíle úspor je jedním z bodů, který musí projít důkladnou diskusí a musí být jasné, jaké v konečném důsledku budou náklady.

28. Připomínka ke kap. 3.3.1.4 „Oblast teplárenství“, str. 106

Požadujeme uvést tuto kapitolu v následujícím znění

S ohledem na zajištění cílů uvedených v kapitole 2.3.1.5 lze mezi nejdůležitější opatření zařadit následující:

a) Zajistit pokračování provozní podpory vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla a tepla z OZE i po roce 2020, vč. výroben nově uváděných do provozu od roku 2021.
b) Narovnat podmínky účinných soustav zásobování teplem a individuálních výroben tepla v oblasti zpoplatnění externalit (emise znečišťujících látek, oxidu uhličitého apod.). Při tomto zohlednit negativní zdravotní dopady spalování tuhých fosilních paliv v domácnostech.

c) Vyčlenit odpovídající prostředky pro stimulaci rekonstrukcí a rozvoje účinných SZT po roce 2020.
d) V rámci nového zákona o odpadech vytvořit motivační ekonomické podmínky pro energetické využití zbytkového komunálního odpadu po vytřídění recyklovatelných složek tak, aby nebylo ohroženo dosažení recyklačního cíle dle Balíčku oběhového hospodářství.

Dále je připravována úprava poskytování nefrekvenčních služeb teplárnami na úrovni distribučních soustav. V tomto smyslu bude třeba zajistit urychlenou transpozici příslušných částí revidované směrnice o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou, nad jejímž zněním bylo na konci roku 2018 dosaženo dohody v rámci trialogu.

Odůvodnění

Tato kapitola by se měla týkat konkrétních opatření, nikoliv strategických cílů a záměrů, které jsou uvedeny v kapitole 2.3.1.5. Opatření a) až d) vyplývají z Implementačního plánu Strategického rámce Česká republika 2030 schváleného usnesením vlády ČR č. 669 ze dne 17. října 2018, v případě opatření a) v kombinaci se Státní energetickou koncepcí.

29. Připomínka k části dimenze 4.2 „Snižování emisí uhlíku“

Znění připomínky

Je třeba upravit členění podle sektorů, za které se emise/propady vykazují, tedy: Energetický průmysl, zpracovatelský průmysl a stavebnictví, doprava, další sektory, průmyslové procesy, zemědělství, LULUCF a odpady. (Případně je některé sektory možné vynechat, pokud nejsou z pohledu celkových emisí mimo ETS významné a tedy se v nich žádná opatření nenavrhují, ale mělo by to být zdůvodněno, nebo je možné některé sektory sloučit – např. veškerý průmysl, ale pak je potřeba uvést, co tento sektor zahrnuje).

Odůvodnění

Vyplývá ze zadání v rámci příloze I nařízení o správě energetické unie a ze standardního členění emisí podle sektorů (viz tabulka č. 66). V současné podobě není jasné, zda sektor „zemědělství a lesnictví“ zahrnuje také „využívání krajiny, změny ve využívání krajiny a „lesnictví“ a nebo jen „zemědělství“ – zřejmě obojí, ale mělo by to být přehledně rozčleněno. Podobně u sektoru průmyslu není jasné, zda zahrnuje veškerý průmysl nebo jen nějakou část. Sektor domácností sektorové členění emisí nezná, existuje v něm kategorie „další sektory“, která ovšem zahrnuje také terciální sektor. Ten není v současné struktuře opatření pokrytý vůbec.

30. Připomínka ke kap. 4.2.1 „Emise skleníkových plynů a jejich pohlcování“

Znění připomínky

Požadujeme opravit hodnotu emisí za rok 2016 v tabulce č. 70 a grafu č. 53 na 62,82 Mt CO_2 ekv.

Odůvodnění

V tabulce č. 70 a grafu č. 53 je uvedena nesprávná hodnota emisí CO2 ekv. v sektorech mimo EU ETS pro rok 2016. Z informací Eurostatu i Prováděcího rozhodnutí Komise (EU) 2018/1855 ze dne 27. listopadu 2018

o emisích skleníkových plynů, na něž se vztahuje rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 406/2009/ES, na rok 2016 pro každý členský stát vyplývá hodnota 62,82 Mt CO2 ekv., respektive 62 816 957 tun CO2 ekv.

31. Připomínka ke kap. 4.2.1 „Emise skleníkových plynů a jejich pohlcování“

Znění připomínky

Požadujeme do části ii. doplnit projekci emisí v sektorech mimo EU ETS v obdobné podobě jako je uvedena v tabulce č. 71 projekce celkových emisí a hlavní předpoklady, na kterých je založena.

Odůvodnění

V kapitole 4.2.1 jsou uvedeny pouze projekce celkových emisí ČR, které ovšem nekorespondují se závazkem České republiky, který se týká emisí mimo EU ETS. ČR tyto projekce včetně sektoru mimo ETS povinně zpracovává podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 525/2013 (naposledy jsou k dispozici za rok 2017) s krokem po 5 letech – viz také tabulka č. 167 na str. 265, u níž nicméně není zřejmé, o jakou projekci se jedná a z čeho vychází. Zpráva č. 16/2018 Evropské agentury pro životní prostředí „Trends and projections in Europe 2018“ z listopadu 2018 udává v tabulce ES.1 na str. 13 pro ČR mezeru v plnění cíle snižování emisí v sektorech mimo ETS do roku 2030 (scénář WEM) v rozsahu 2 procentní body. Pro nastavení odpovídajících politik je třeba, aby plán obsahoval projekce emisí skleníkových plynů v sektorech mimo EU ETS. Měly by být také uvedeny hlavní předpoklady, na kterých je projekce založena, například ohledně přesunu emisí ze sektoru EU ETS do sektoru mimo ETS.

32. Připomínka k části dimenze 4.3 dimenze „Energetická účinnost“, bod II. Současný potenciál pro použití vysoce účinné kombinované výroby tepla a elektřiny a účinného dálkového vytápění a chlazení (str. 174, první odstavec)

Znění připomínky

Požadujeme vypustit větu: „V oblasti vytápění je pak obecně žádoucí podporovat využití OZE s ohledem na cíl snižování závislosti na dovozu PEZ – zejména zemního plynu.“

Odůvodnění

Není zřejmé, co má tato věta sdělit. V kontextu dané kapitoly, předchozích sdělení (největší potenciál v malých KVET) i celkové logiky kapitoly věnované energetické účinnosti se jeví věta jako nepatřičná. S ohledem na zvyšující se úroveň zabezpečení dodávek zemního plynu v důsledku pokračující diverzifikace tras a zdrojů zemního plynu navrhujeme diskutovat prioritu tohoto parametru ve srovnání s mezinárodními klimatickými závazky ČR i stavem plnění národních politik v oblasti ochrany životního prostředí a zdraví obyvatel.

33. Připomínka ke kap. 4.3.1.2 „Příspěvek ČR k nezávaznému cíli EU do roku 2030“

Znění připomínky

Požadujeme upravit data v tabulkách č. 78 a č. 79 na str. 181 a grafy č. 68, 69 a 70 v souladu s odůvodněním.

Odůvodnění

V tabulce č. 78 jsou pro roky 2015 a 2016 uvedeny primární energetické zdroje 1758 PJ a 1739 PJ, z nichž zřejmě předkladatel vycházel při stanovení cíle do roku 2030. Tyto údaje ovšem neodpovídají hodnotám uvedeným v 6. zprávě o pokroku v oblasti plnění vnitrostátních cílů energetické účinnosti v České republice, která udává hodnoty 1778,5 PJ a 1748,8 PJ. V tabulce č. 79 na str. 181 jsou pro roky 2015 a 2016 uvedeny konečné spotřeby energie 971,8 PJ respektive 993,4 PJ, z nichž zřejmě předkladatel vycházel při stanovení cíle do roku 2030. 6. zpráva o pokroku v oblasti plnění vnitrostátních cílů energetické účinnosti v České republice ovšem pro roky 2015 a 2016 uvádí v tabulce č. 1 na str. 7 hodnoty 1013 PJ a 1036 PJ. Také v případě konečné spotřeby v průmyslu, dopravě a domácnostech udává zpráva o pokroku pro roky 2015 a 2016 odlišné hodnoty, než jsou uvedeny v tabulce č. 79. S ohledem na tento nesoulad je potřeba příslušným způsobem opravit i projekce pro roky 2020, 2025 a 2030 a také odpovídající grafy.

34. Připomínka ke kap. 4.5.2.4, podkapitola „Role plynárenství obecně“, str. 213/214

Navrhujeme upravit text následovně

„**Snižování emisí skleníkových plynů v českém a evropském hospodářství povede k novým systémovým řešením. V budoucnu se tak dá předvídat využití konverzního potenciálu plynárenství, které by umožnilo skladovat aktuálně nepotřebnou energii v plynné formě. Toto řešení by přispělo k omezení přetěžování přenosové sítě, posílilo bezpečnost dodávek energie a snížilo emise. Typicky lze uvažovat o výrobě vodíku elektrolýzou (technologie Power2Gas) a případně jeho metanizaci do formy syntetického metanu.**

Proces dekarbonizace a rozvoj nových technologických řešení budou mít dopad na využití plynárenské soustavy v ČR. ~~V současnosti nelze přesně určit, jaký dopad bude mít mít dekarbonizace v evropském i českém kontextu na na českou plynárenskou síť a konkrétní informace jak tato síť bude využita s ohledem na minimalizaci utopených nákladů provozovatele přepravní soustavy. Aktuálně nejsou vyvinuta technologická řešení pro dekarbonizaci plynárenského sektoru ve velkém rozsahu jak v EU, tak v ČR a proto~~ Je proto vhodné ponechat a **dále rozvíjet** tuto infrastrukturu k budoucímu využití jak pro zemní plyn, tak i pro nové druhy plynů. Lze uvažovat o kombinaci zemního plynu s technologií CCS či CCU za účelem uskladnění či využití uhlíku vzniklého při štěpení zemního plynu. **Možnost budoucího využití plynárenské infrastruktury tak může být zásadní pro naplňování energetických potřeb konečných zákazníků.** “

Odůvodnění

Text by měl více akcentovat budoucí perspektivy plynárenské soustavy s ohledem na rozvoj nových technologií a plnění budoucích energetických nároků. Další směrování plynárenského odvětví bude předmětem tzv. plynárenského balíčku, jehož příprava bude probíhat v roce 2019 s předpokládaným přijetím v roce 2020.

35. Připomínka k příloze č. 1 „Zjednodušená energetická bilance v metodice Eurostat pro roky 2016, 2020, 2025 a 2030“

Znění připomínky

Požadujeme upravit údaje za rok 2016 a případně i další roky v souladu s odůvodněním.

Odůvodnění

Údaje v tabulce č. 113 v řádcích Primární energetické zdroje, Konečná spotřeba, Průmysl, Doprava, a Domácnosti neodpovídají údajům uvedeným v 6. zprávě o pokroku v oblasti plnění vnitrostátních cílů energetické účinnosti v České republice a také údajům v databázi Eurostatu. V návaznosti na úpravu dat za rok 2016 je potřeba upravit i další roky.

36. Připomínka k příloze č. 2 „Podrobný seznam parametrů a proměnných“, část 2. „Energetická bilance a ukazatele“

Znění připomínky

V souvislosti s tabulkou č. 135 vyvstává otázka, jaká bude v dlouhodobém časovém horizontu náhrada odstavených uhelných elektráren (výjimkou bude pouze nadkritický blok 660 MW

v Ledvicích), která bude nezbytná k zjištění energetické bezpečnosti, zejména z hlediska dostatečné rezervy výkonu pro udržení stability sítě a soběstačnosti ve výrobě elektrické energie. V "Návrhu vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu" je naznačeno, že by to mohly vyřešit paroplynové elektrárny. Ale v tabulce č. 135 "Čisté dovozy" je uváděn očekávaný dovoz plynu v roce 2035 ve výši 5901,1 ktoe, což je dokonce pokles oproti roku 2016, kdy dovoz činil 6715,1 ktoe. A pokud by měl být například nahrazen výkon 2000 MW z Dukovan po ukončení provozu všech čtyř bloků v letech 2035 až 2037 také paroplynovými bloky, v roce 2040 nestačí dovoz zemního plynu ve výši 7210 ktoe, jak je uvedeno ve zmíněné tabulce č. 135.

Požadujeme doplnit příslušný popis a vysvětlení.

37. Připomínka k příloze č. 2 „Podrobný seznam parametrů a proměnných“, tabulka 140

Znění připomínky

Požadujeme vysvětlit a odůvodnit, zda předpokládané hodnoty pro výrobu elektrické energie v jaderných elektrárnách v r. 2035 a r. 2040 odpovídají aktuálnímu vývoji naplňování NAP a SEK v oblasti jaderné energetiky.

Odůvodnění

Uváděné hodnoty:

Rok 2035 36 179,7 GWh

Rok 2040 42 529,5 GWh

znamenají, že v roce 2035 již musí být nový blok a v roce 2040 po ukončení provozu 4 bloků VVER - 440 v Dukovanech další dva nové bloky o výkonu 1200 MW na plném výkonu. Je to reálné při současném neplnění termínů NAP a SEK v oblasti jaderné energetiky?

38. Připomínka k příloze č. 2 „Podrobný seznam parametrů a proměnných“

Znění připomínky

Požadujeme doplnit chybějící údaje v tabulkách č. 141, 144, 163 a 174.

Odůvodnění

Údaje by měly být k dispozici a bylo by vhodné je doplnit.

39. Připomínka k příloze č. 2 „Podrobný seznam parametrů a proměnných“

Znění připomínky

Požadujeme uvést tabulky č. 149 a 150 do souladu s údaji Eurostatu.

Odůvodnění

V databázích Eurostatu i v jeho oficiálních publikacích stejně jako v 6. zprávě o pokroku v oblasti plnění vnitrostátních cílů energetické účinnosti v České republice se vyskytují ohledně spotřeby energie v ČR odlišné údaje.

40. Připomínka k příloze č. 2 „Podrobný seznam parametrů a proměnných“

Znění připomínky

Požadujeme do tabulky č. 167 na str. 265 doplnit údaje o emisích skleníkových plynů za roky 2010 až 2016 a uvést údaje pro léta 2020 až 2040 do souladu s poslední emisní prognózou, případně uvést zdroj dat.

Odůvodnění

Údaje o emisích skleníkových plynů (včetně propadů) za roky 2010 až 2016 jsou evidentně k dispozici – viz tabulky č. 69 a 70 a graf č. 51. Prognózované emise na roky 2020 až 2040 nejsou v souladu s poslední emisní prognózou z roku 2017 a není ani uveden zdroj těchto dat.

C. DOPORUČUJÍCÍ PŘIPOMÍNKY